

FRUPICA SC

Päiväys: 22.5.2015

Edellinen päiväys: 17.1.2014

KOHTA 1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste****1.1.1 Kauppanimi**
FRUPICA SC**1.1.2 Tunnuskoodi**
11.110x**1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella****1.2.1 Käyttötarkoitus**

Sienitautien torjuntaan mansikalla.

1.2.2 Toimialakoodi

A 011 Kasvinviljely; puutarhatalous

1.2.3 Käyttötarkoituskoodi

38 Kasvinsuojeluaineet

1.2.4 Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen **1.2.5 Kemikaalia käytetään vain yleiseen kulutukseen** **1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot****1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

BERNER OY/Kasvinsuojelu ja puutarhanhoito

Katuosoite

Eteläranta 4

Postinumero ja -toimipaikka 00130 HELSINKI**Postiosoite** PL 15**Postinumero ja -toimipaikka** 00131 HELSINKI**Puhelin** 0207 9100**Telefax** 0207 914300**Sähköposti** kasvinsuojelu@berner.fi**1.4 Hätäpuhelinnumero****1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

HYKS Myrkytystietokeskus puh. (09) 4711 (vaihde), suora (09) 471 977

Yleinen hätänumero 112.

KOHTA 2. VAARAN YKSILÖINTI

Luokitus ja merkintä Tukesin/Eviran/Torjunta-ainelautakunnan päätöksen mukainen.

2.1 Aineen tai seoksen luokitus**1272/2008 (CLP)**

Skin Irrit. 2, H315

Carc. 2, H351

Aquatic Acute 1, H400

Aquatic Chronic 1, H410

EUH401

67/548/EEC - 1999/45/EC

N, Xn; R50/53-40

2.2 Merkinnät**1272/2008 (CLP)**

GHS09 - GHS08 - GHS07

Huomiosana **Varoitus****Vaaralausekkeet**

H315 Ärsyttää ihoa.

H351 Epäillään aiheuttavan syöpää <mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta>.

FRUPICA SC

Päiväys: 22.5.2015

Edellinen päiväys: 17.1.2014

H400	Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
H410	Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.
EUH401	Noudata käyttöohjeita ihmisen terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien vaarojen välttämiseksi.

Turvalausekkeet

P281	Käytä vaadittuja henkilönsuojaimia.
P302+P352	JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla.
P308+P313	Altistumisen tapahduttua tai jos epäillään altistumista: Hakeudu lääkäriin.
P332+P313	Jos ilmenee ihoärsytystä: Hakeudu lääkäriin.
P391	Valumat on kerättävä.
P405	Varastoi lukitussa tilassa.
P501	Hävitä sisältö vaarallisena jätteenä ja pakkaus viemällä asianmukaiseen jättepisteeseen.

2.3 Muut vaarat

Ei tiedossa.

KOHTA 3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**3.2 Seokset****Vaaraa aiheuttavat aineosat**

CAS/EY-numero ja rek.nro	EINECS	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
110235-47-7	600-951-7	mepanipyriimi	42 % w/w	67/548/EEC: Carc. Cat. 3; R40; N; R50-53; 1272/2008/EC: Carc. 2, H351; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410
107-21-1	203-473-3	1,2-Etaanidioli etyleeniglykoli	5 - 10 %	67/548/EEC: Xn; R22; 1272/2008/EC: Acute Tox. 4; H302, STOT RE2, H373
119432-41-6	-	poly(oksi-1,2-etanediyl)- α -sulfo- ω -(2,4,6-tris(1-fenylylietyyli)fenoksi)-, ammonium suola	1 - 5 %	67/548/EEC: R52/53 1272/2008/EC: Aquatic Chronic 3; H412
2634-33-5 ja 1310-73-2	220-120-9 ja 215-185-5	1,2-Bentsisotiatsol-3(2H)-oni ja natriumhydroksidi	< 1 %	67/548/EEC: Xn; R22; Xi; R38-41; R43; N; R50; C; R35 1272/2008/EC: Acute Tox. 4; Skin Irrit. 2; Eye Dam. 1; Skin Sens. 1; Aquatic Acute 1; H302, H315, H318, H317, H400, H314
64771-71-7	265-232-9	Paraffiineja	5 - 10 %	67/548/EEC: - 1272/2008/EC: Asp. Tox. 1; H304

KOHTA 4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus****4.1.2 Hengitys**

Siirry raittiiseen ilmaan. Pysy levossa ja lämpimässä. Jos oireilua ota yhteys lääkäriin.

4.1.3 Iho

Roiskeet huuhdeltava saippualla ja runsaalla vedellä. Riisu saastuneet vaatteet, pese vedellä ja saippualla.

FRUPICA SC

Päiväys: 22.5.2015

Edellinen päiväys: 17.1.2014

- 4.1.4 Roiskeet silmiin**
Roiskeet huuhdeltava huolellisesti runsaalla vedellä, myös silmäluomien alta. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireita esiintyy.
- 4.1.5 Nieleminen**
Huuhtelee suu. Älä oksennuta. Ota yhteys lääkäriin. Näytettävä tätä käyttöturvallisuustiedotetta tai etikettiä hoitavalle lääkärille.
- 4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**
Myrkytysoireet saattavat ilmestyä viivästyneenä. Siksi potilaan terveydentilaa on seurattava vähintään 48 tunnin ajan onnettomuudesta. Oireita ei tunneta.
- 4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet**
Ei erityistä vasta-ainetta - oireiden mukainen hoito.

KOHTA 5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

- 5.1 Sammutusaineet**
- 5.1.1 Sopivat sammutusaineet**
Hieno vesisumu tai vesisuihku, jauhe tai vahto. Isoissa paloissa vesisuihku tai alkoholinkestävä vahto.
- 5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä**
-
- 5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat**
Kuumuudessa voi syntyä myrkyllisiä ja/tai ärsyttäviä kaasuja. (NO_x, CO, CO₂)
- 5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet**
Raitisilmapuku Paineilmahengityslaite
- 5.4 Muita ohjeita**
Sammutusveden pääsy ympäristöön on estettävä. Saastunut sammutusvesi on kerättävä erilleen eikä sitä saa laskea viemäriin.

KOHTA 6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

- 6.1 Varotoimenpiteet, henkilösuojaimet ja menettely hätätilanteessa**
Käytä asianmukaisia suojaimia. Katso kohta 8.
- 6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet**
Ei saa päästää maahan, viemäriin eikä pinta- tai pohjaveteen. Tuki vuoto mikäli se on vaaratta tehtävissä. Ilmoita viranomaisille, mikäli valmistetta on päässyt vesistöön tai viemäriin.
- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**

Asiaankuulumattomalle pinnalle joutunut valmiste imeytetään hiekkaan tai muuhun inerttiin imeytysaineeseen ja kerätään astioihin, jotka merkitään ja käsitellään sekä hävitetään kuten ongelmajäte.
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**
Sopivat henkilösuojaimet ks kohta 8.
Jätteiden hävitys ks. kohta 13

KOHTA 7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Käytettävä ainoastaan hyvin ilmastoiduissa tiloissa. Noudatettava normaalia siisteyttä työssä. Lue käyttöohjeet ennen käyttöä. Vältettävä aineen joutumista iholle tai silmiin. Saastuneet työvaatteet on riisuttava välittömästi ja pestävä ennen uudelleen käyttöä tai hävitettävä.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**

FRUPICA SC

Päiväys: 22.5.2015

Edellinen päiväys: 17.1.2014

Alkuperäispakkauksessa, tiiviisti suljettuna, viileässä (alle +35 °C) kuivassa paikassa, lasten ulottumattomissa ja erillään elintarvikkeista ja rehuista. Pidä poissa suorasta auringonpaisteesta. Suojattava pakkaselta. Säiliöt pidettävä tiiviisti suljettuina viileässä, hyvin ilmastoidussa tilassa.

7.3 Erityinen loppukäyttö

Kasvinsuojeluaine. Noudata käyttöohjeita.

KOHTA 8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Valvontaa koskevat muuttujat****8.1.1 HTP-arvot**

107-21-1	1,2-Etaanidioli	20 ppm (8 h)	40 ppm (15 min)
	etyleeniglykoli	50 mg/m ³ (8 h)	100 mg/m ³ (15 min)
		iho	

8.1.3 Muissa maissa annettuja raja-arvoja

Etaani-1,2-dioli, höyry:

Raja-arvo Euroopan Unioni: Raja-arvo, 8 tuntia: 20 ppm, 52 mg/m³, Raja-arvo lyhytaikainen: 40 ppm, 104 mg/m³

Etaani-1,2-dioli, partikkeleita: eri eurooppalaiset maat: Raja-arvo 8 h: 10 - 20 ppm, 10 - 52 mg/m³; Raja-arvo lyhytaikainen: 20 - 40 ppm, 20 - 104 mg/m³

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Käsiteltävä hyvän työhygienian ja turvallisuuskäytännön mukaisesti. Saastuneet työvaatteet on riisuttava välittömästi ja pestävä ennen uudelleen käyttöä tai hävitettävä. Huolehdittava riittävästä ilmastoinnista alueilla, joissa tuotetta käytetään tai säilytetään.

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**8.2.2.1 Hengityksensuojaus**

Hengitystiet alistavissa ja roiskevaaraa aiheuttavissa työvaiheissa on käytettävä kokonaamarillista hengityksensuojainta varustettuna P2/A2-suodattimella.

8.2.2.2 Käsiensuojaus

Kemikaalinkestävät suojakäsineet (esim nitrili).

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Suojalasit

8.2.2.4 Ihonsuojaus

Puuvillainen suojapuku, kumisaappaat ja päähine.

8.2.3 Ympäristöaltistumisen torjuminen

Noudata käyttöohjeita.

KOHTA 9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot****9.1.1 Olomuoto**

Vaalea suspensio

9.1.2 Haju

epäspesifinen haju

9.1.3 Hajukynnys

merkityksetön

9.1.4 pH

5,5 - 8,5

9.1.5 Sulamis- tai jäätymispiste

Ei sovellettavissa.

9.1.6 Kiehumispiste ja kiehumisalue

100°C

9.1.7 Leimahduspiste

> 100°C

9.1.8 Haihtumisnopeus

Ei tiedossa.

9.1.9 Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)

merkityksetön

FRUPICA SC

Päiväys: 22.5.2015

Edellinen päiväys: 17.1.2014

9.1.10	Räjähdysominaisuudet	
9.1.10.1	Alempi räjähdyraja	merkityksetön
9.1.10.2	Ylempi räjähdyraja	merkityksetön
9.1.11	Höyrinpaine	2,3 x10E-5Pa (@20 C) (mepanipyrim)
9.1.12	Höyryntiheys	Ei tiedossa.
9.1.13	Suhteellinen tiheys	1,07
9.1.14	Liukoisuus (liukoisuudet)	
9.1.14.1	Vesiliukoisuus	sekoittuu veteen
9.1.15	Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	Log Pow = 3,28 (@ 20C) (mepanipyriimi)
9.1.16	Itsesyttymislämpötila	460°C
9.1.17	Hajoamislämpötila	Ei tiedossa.
9.1.18	Viskositeetti	53-130 mPa.s (@ 20C)
9.1.19	Räjähtävyys	Ei räjähdä
9.1.20	Hapettavuus	Ei ole hapettavaa
9.2	Muut tiedot	Ei tiedossa.

KOHTA 10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
Stabiili normaaliolosuhteissa.
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
Stabiili tavallisessa ympäristön lämpötilassa ja paineessa.
- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Vaarallisia reaktioita ei tunneta normaaleissa käyttöolosuhteissa.
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Kuumuus. Altistuminen auringonpaisteelle.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Ei erityisesti mainittavia vaaroja.
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Vaarallisia reaktioita ei tunneta normaaleissa käyttöolosuhteissa. Aineen palaessa voi syntyä myrkyllisiä ja ärsyttäviä kaasuja. (häkää, typpioksidia, hiilidioksidia)

KOHTA 11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
- 11.1.1 Välitön myrkyllisyys**
LC50/hengitysteitse/4h/rotta = > 5,13 mg/l
LD50/suun kautta/rotta = > 5000 mg/kg
LD50/ihon kautta/rotta = > 2000 mg/kg
- 11.1.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys**
Ei ärsytä silmiä (kaniini) Ärsyttää ihoa lievästi (kaniini) Skin Irrit. 2; H315
- 11.1.3 Herkistyminen**
Eläinkokeissa ei ole havaittu herkistävää vaikutusta. (marsu, OECD 406)
- 11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Rajallinen näyttö syöpää aiheuttavasta vaikutuksesta (mepanipyriimi). Carc. 2, H351. Ei lisääntymiselle vaarallinen (mepanipyriimi). Ei mutageenista potentiaalia (mepanipyriimi)
- 11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot**

FRUPICA SC

Päiväys: 22.5.2015

Edellinen päiväys: 17.1.2014

Eläinkokeissa esiintyneet oireet:

Nautittuna: uneliaisuus, kumara asento, vaikeutunut ja hidastunut hengitys, ataksia. (rotta)

Hengitettynä: uneliaisuus, kumara asento, pilo-erektio (karva nousee pystyyn), vähentynyt hengitystiheys, silmäluomen riippuminen, puna-ruskea väri silmien ja kuonon ympärillä. (rotta)

Silmäaltistus: Ei vaikutuksia (kaniini)

Ihoaltistus: lievä ihoärsytys (kaniini)

KOHTA 12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

LC50, 96 h, sateenkaarirautu > 0,74 mg/l (mepanipyriimi)

NOEC (28 d, sateenkaarirautu) = 0,029 mg/l

LC50 LC50/48t/vesikirppu (daphnia) = 0,63 mg/l (mepanipyriimi)

NOEC (21 d, Daphnia) = 0,031 mg/l

EC50, (72 h, Selenastrum capricornotum) >1,2 mg/l (mepanipyriimi)

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

LD50_ > 2250 mg/kg (viiriäinen, ankka)

LD50 -arvo (mehiläinen, oraali, 48 h) > 1000 ppm

LD50 -arvo (mehiläinen, kosketus, 48 h) > 100 µg/mehiläinen

LC50 (14 d, kastemato) > 500 mg/kg

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**12.2.1 Biologinen hajoavuus**

Hajoaa biologisesti, muttei ole nopeasti biologisesti hajoava.

12.2.2 Kemiallinen hajoavuus

Hydrolyyttisesti stabiili tai melko stabiili. Hajoaa valon vaikutuksesta, DT50 n. 10 - 35 vrk.

12.3 Biokertyvyys

Log Pow = 3,28, BCF = 280 (mepanipyriimi)

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Alhainen liikkuvuuspotentiaali maassa. Koc = 874

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Ei relevantti.

12.6 Muut haitalliset vaikutukset

Ei tiedossa.

KOHTA 13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**

Huuhdeltu pakkaus toimitetaan yleiselle kaatopaikalle.

13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista

Huuhdeltu pakkaus toimitetaan asianmukaiseen jätepiesteeseen.

KOHTA 14. KULJETUSTIEDOT**14.1 YK-numero**

3082

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

Ympäristölle vaarallinen aine, neste, n.o.s. (mepanipyriimi)

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

9

14.4 Pakkausryhmä

III

FRUPICA SC

Päiväys: 22.5.2015

Edellinen päiväys: 17.1.2014

- 14.5 Ympäristövaarat**
Marine Pollutant P. Ympäristölle vaarallinen seos.
- 14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**
Ei tiedossa.
- 14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti**
Ei sovellettavissa.

KOHTA 15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

Tämä tuote on luokiteltu ja merkitty asetuksen (EY) 1272/2008 (CLP) tai kansallisten säädösten mukaisesti.

- 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
Valmiste kuuluu kasvinsuojelulainelainsäädännön piiriin.
Mepanipyriimi, etaani-1,2-dioli, 1,2-bentsisotiatsoliini-3(2H9-oni ja natriumhydroksidi ovat lueteltuna Asetuksen (EY) 1272/2008 Liitteessä VI
- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**
Ei ole. Kasvinsuojeluaine.

KOHTA 16. MUUT TIEDOT

- 16.1 Muutokset edelliseen versioon**
Muuttuneet kohdat: 2, 3, 5.3,

Annetut tiedot ovat ainoastaan ohjeellisia turvallista käsittelyä, käyttöä, työstöä, varastointia, kuljetusta, jätteidenkäsittelyä ja päästöjä varten, eikä niitä saa käsittää takuiksi tai laatuspesifikaatioksi. Tiedote perustuu tämän hetkisiin tietoihin ja on tarkoitettu vastaamaan kysymyksiin tuotteen vaikutuksista terveyteen, turvallisuuteen ja ympäristöön.

16.3 Tietolähteet

Valmistajan laatima käyttöturvallisuustiedote , 1.9.2011
Frupica Version 2.0 Nov 05, 2013; Version 4.0 2.10.2014.; Tukes päätös 22.10.2014

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R22	Terveydelle haitallista nieltynä.
R36	Ärsyttää silmiä.
R38	Ärsyttää ihoa.
R40	Epäillään aiheuttavan syöpäsairauden vaaraa.
R41	Vakavan silmävaurion vaara.
R43	Ihokosketus voi aiheuttaa herkistymistä.
R50	Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
R50/53	Erittäin myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R52/53	Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R53	Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
H302	Haitallista nieltynä.
H304	Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H314	Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa.
H315	Ärsyttää ihoa.
H317	Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion.
H318	Vaurioittaa vakavasti silmiä.
H351	Epäillään aiheuttavan syöpää <mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta>.

FRUPICA SC

Päiväys: 22.5.2015

Edellinen päiväys: 17.1.2014

- H373 Saattaa vahingoittaa elimiä <tai mainitaan kaikki tiedetyt kohde-elimet> pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa <mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta>.
- H400 Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
- H410 Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

16.7 Käyttörajoitukset

Vesistörajoitus. Muut käytön rajoitukset: katso myyntipäällysteksti. Noudata käyttöohjeita ympäristölle ja ihmiselle aiheutuvien vaarojen välttämiseksi.

16.8 Lisätiedot

Maahantuoja ja tuotteen etiketti.